

Militærhistorie

Flåden

(<https://www.krigsvidenskab.dk/application/files/6316/2159/6821/fladen-5652522.jpeg>)

(<https://www.krigsvidenskab.dk/application/files/6316/2159/6821/fladen-5652522.jpeg>)

Jakob Seerup: *Flåden*.

Aarhus Universitetsforlag.

2021.

100 sider.

Pris: 100,- DKK.

Anmelder: Thomas Kamp Damgaard.

Rating: 3

...

Bogprojektet "100 danmarkshistorier" sigter mod at servere danmarkshistorie i små overkommelige bidder, og til dette har Jakob Seerup med *Flåden* skrevet en oplysende bog om et meget konkret og snævert stykke danmarkshistorie. Ved at krydre beretningen med anekdoter og pudsige historier giver forfatteren et personligt indblik i datidens mennesker oplevelse af at være en del af flåden.

Der ligger et kæmpe arbejde bag bogen, og det har været en udfordring at tilpasse det til formatet for "100 danmarkshistorier". Langt hen ad vejen har forfatteren dog formået at gøre netop dette. Bogen er et lettilgængeligt og oplysende vindue til flåden anno 1753, gennem de menneskeskæbner bogen fortælles igennem. Selv om at bogen henvender sig til læsere bredt, så vil den også kunne samles op af læsere med interesse for maritim historie, som kan finde interessante oplysninger.

Historien fortælles gennem den unge søkadet Peter Schiønning, og dermed er bogen, med sit korte format, i stand til at åbne et vindue ind til, hvordan det har været at være en del af den danske flåde. Længere fagbøger kan i dybden beskrive, hvad flåden var og er for noget, men gennem stemningsbilleder trækkes man som læser mere ind i bogens fortælling. Der er sikkert mange holdninger til, hvorvidt det er et lidt for kulørt virkemiddel, men de gør bogen filmisk til en vis grad. Det kan diskuteres, om der er fordele ved at inddrage beskrivelserne af Peter Schiønning's sanseoplevelser under sin rejse, men de sætter en stemning, og siger noget om ham som person.

Hvis man ikke kender til bogseriens koncept, kan titlen og bagsidebeskrivelsen godt være en smule forvirrende, da der her lægges op til, at dansk maritim historie op gennem 1700-tallet beskrives nærmere. Årstallet 1753 er angivet på bogens ryg og bagside, da dette år er bogens omdrejningspunkt, og selvom dette opvejes dog af, at de løbende trækkes

tråde frem og tilbage i tid, ændrer det ikke ved, at man gennem bogen sidder med en fornemmelse af, at dette århundrede skulle folde sig mere ud end det reelt gør.

Det 16., 17. og 18. århundrede markerede Europas fremkomst i verdenen, hvor de europæiske stater bredte deres indflydelse ud over verdenen. Hvad der ofte glemmes i Danmark er, at den danske stat ikke stod udenfor, men aktivt tog del i bestræbelserne på at udbrede sin indflydelse og få del i de goder som fulgte med. Denne aktivitet og forbindelserne på tværs af verdenen er vigtigt at have i baghovedet, når vi snakker om de seneste 300-400 år: den franske revolution, kolonisering, industrialiseringen, m.fl.

Havet har været porten til omverdenen gennem det meste af mennesket historie, og flådens betydning kan ikke underdrives i forhold til danske internationale og oversøiske interesser i det 16. og 17. århundrede. Men bogens flow brydes desværre med indskydelsen af sammenhængen eller lighederne i forholdende mellem Danmark og lande med piratvirksomhed i 1700-tallet og i moderne tid. Selv om at det er helt korrekt, at flåden, dengang som nu, spiller en rolle i forhold til danske maritime aktiviteter, så virker omtalen af nutidens flåde lidt søgt i forhold til de begivenheder som udfoldede sig i 1753.

Til denne del kommer også sammenligningen af europæere, der blev bragt til Nordafrika som slaver og den transatlantiske slavehandel. Det er en rigtig god perspektivering, der illustrerer, hvordan vi tænker og taler om slavehandel, afhængigt af hvor det sker, men begge dele kunne i sig selv have fyldt en udgave af "*100 danmarkshistorier*". Det kan også meget vel være forfatterens begrundelse for at tage perspektiveringen med, da det ellers ikke er sikkert, om der ville være plads til emnerne i bogserien.

Som én ud af 100 historier om Danmark står man også som læser med en usikker fornemmelse af, hvilken historie det var, bogen skulle fortælle. Er det historien om branden på fregatten Falster, selve togtet til Marokkos kyst med beskyttelsespenge, eller er det hvordan flåden fungerede i midten af 1700-tallet? Det skifter lidt igennem bogen, men afslutningsvist har man en fornemmelse af, at bogen søger en større fortælling om det hele. Den røde tråd igennem bogen kommer derfor til at slå nogle knuder på sig selv, da mange områder skal dækkes indenfor formatets begrænsede sider, bl.a. når bogen da også til sidst lige at få en vinkel med på flådes ran i 1801.

Trods de mindre bump så er bogen ikke desto mindre en spændende fortælling om, hvordan flåden åbnede verdenen op for Danmark, og gør med sit format samt fortællemåde det nemt for læsere at dykke ned i en danmarkshistorie, som ellers normalt ikke er en del af den bredt kendte fortælling om dansk historie. *Flåden* får af den grund 3 ud af 5 faner.

